

Rahapeliongelman hoito ja tuki

Mitä olisi hyvä ottaa huomioon hyvinvointialueella?

Mirka Mikkola & Minttu Tavia 4.4.2022

Aluetuki-toiminta

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima toimintaa 2021-2023, jota toteutetaan Pohjois-Suomessa (Pohjois-Pohjanmaan shp), Väli-Suomessa (Sovateks-säätiö) ja Etelä-Suomessa (Socca/Peliklinikka)
- Tavoitteena
  - on tukea rahapeliongelman hoidon ja tuen saatavuuden ja laadun kehittämistä kunnissa ja tulevilla hyvinvointialueilla vuosina 2021–2023
  - varmistaa rahapeliongelman ehkäisyn ja hoidon integraatio alueellisiin sote-rakenteisiin
  - vahvistaa sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelujen ammattilaisten osaamista rahapeliongelman tunnistamisessa, hoidossa ja tuessa järjestämällä mm. koulutuksia
  - edistää alueellista tiedontuotantoa ja tilanneseurantaa tilastointia ja palvelujen arviointia kehittämällä.

Rahapeliongelman hoidon ja tuen kehittäminen on tärkeää

- Suomessa pelataan paljon rahapelejä:
  - 64 % pelaa maltilla, 11 % on riskipelaajia, 3 % on rahapeliongelma
- Sote-alan ammattilaiset kohtaavat työssään todennäköisesti henkilöitä, joilla on rahapeliongelma ja heidän läheisiään.
- Rahapeliongelma jää usein muiden ongelmien varjoon eikä sitä oteta palveluissa useinkaan puheeksi.
- Rahapeliongelmaan liittyy häpeää ja hoitoon hakeudutaan viiveellä, minkä vuoksi haitat ovat hoitoon hakeutuessa usein jo vakavia.
- Varhaisella tunnistamisella voidaan estää vakavampien ongelmien synty.

Palveluiden saatavuus keskiöön

- Uusi arpajaislaki tuli voimaan 1.1.2022. Hyväksyessään lain, eduskunta antoi lausuman:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa ongelmapelaajien ja heidän läheisilleen tarjottavien erilaisten tuki- ja hoitopalvelujen saatavuuteen sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluihin.”

- Jokaisen hyvinvointialueen tehtävänä on järjestää tuki- ja hoitopalvelut rahapeliongelmaan alueensa asukkaille, sekä pelaajille että läheisille.

Huomioidaan myös saavutettavuus

- Mielenterveys- ja päihdepalvelut on tärkeää nimetä ja kuvata siten, että niihin on matala kynnyks hakeutua myös rahapeliongelman ja muiden toiminnallisten riippuvuuksien vuoksi.
  - Hyvinvointialueen verkkosivuille kuvataan palvelut rahapeliongelmaan nimellä.
- Rahapeliongelman tulee näkyä nimellä alueen palveluvalikossa, -poluissa tai -kartastossa.
  - Huom! Rahapelaaminen näkyväksi myös hyvinvointikertomuksiin ja -suunnitelmiin.
- Läheisten huomioiminen palveluissa

Palveluiden laadun ylläpitäminen ja osaamisen vahvistaminen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa tunnistetaan rahapeliongelma varhaisessa vaiheessa, osataan tehdä lyhytneuvontaa ja ohjata asiakas tarvittaessa hoitoon.
- Päihde-, riippuvuus- ja mielenterveyspalveluissa on osaamista rahapeliongelman hoidosta.
- Voisiko hyvinvointialueilla toimia vastuuhenkilöt rahapelaamisen hoidon tukena?

Toimet näkyväksi kirjaamalla

- Tehostamalla kirjaamista saadaan rahapeliongelman hoitoa tilastoitua kattavasti ja vertailukelpoisesti. Tietoja voidaan hyödyntää monipuolisesti palveluiden kehittämisessä ja kustannushyötyjen laskemisessa.
- Rahapeliongelmaan liittyvät toimenpidekoodit tällä hetkellä:
  - Rahapeliongelman kartoitus IHA14 (SPAT1273) (BBGS-lyhyttesti sekä (jos edelliseen yksi tai useampi kyllä-vastaus) rahapeliriippuvuuden vakavuutta kartoittava PGSI-testi sekä muun toiminnallisen tai aineriippuvuuden mini-interventio
  - IHA29 (SPAT1274) Muuhun toiminnalliseen tai aineriippuvuuteen liittyvä mini-interventio (esim. rahapeli- tai huumeongelma)

Yhteistyöllä kohti asiakkaan kokonaisvaltaista hyvinvointia

- Kun asiakkaalla on useita päällekkäisiä tarpeita (terveydenhuolto, sosiaalihoito, talous- ja velkaneuvonta ja muut tarvittavat palvelut), hyödynnetään moniammatillista, verkostomaista työtettä.
- Ymmärretään koulutettujen kokemusasiantuntijoiden arvo palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa sekä hyödynnetään sitä.
- Järjestöjen tarjoamien palveluiden, matalan kynnyksen tuen ja vertaistuen huomioiminen osana rahapeliongelman hoitoa.

Kiitos!

Pohjois-Suomi:

Minttu Tavia, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

p. 050 462 6211

minttu.tavia@ppshp.fi

Väli-Suomi:

Mirka Mikkola, Sovatek-säätiö

p. 041 731 1204

mirka.mikkola@sovatek.fi

Etelä-Suomi:

Corinne Björkenheim, Socca/Peliklinikka

p. 040 175 8244

corinne.bjorkenheim@hus.fi

- [THL:n rahapeliongelman hoidon ja tuen kehittämisen alueellinen tuki käynnistänyt toimintansa - Uutinen – THL](#)
- [Onko hyvinvointialueellasi saatavilla hoitoa rahapeliongelmaan? - THL-blogi](#)
- [Peliklinikka](#) - Tilaa Peliklinikan uutiskirje. Uutiskirjeessä seurataan ajankohtaisia raha- ja digipelaamiseen liittyviä asioita